

Evolució de la pime industrial catalana el 2020 i perspectives per al 2021

Gener de 2021

0 Introducció

En aquest INFORMES PIMEC recollim l'evolució de la pime industrial catalana el 2020 així com les perspectives que ofereix el 2021. Es tracta de la sisena edició d'aquest tipus d'exercici, que descansa en un sistema d'enquestes a una mostra representativa d'empreses industrials a les quals se'ls demana informació sobre l'evolució de les principals variables econòmiques que defineixen la conjuntura: vendes, exportació, inversió i ocupació.

En aquesta edició hi incorporem dues qüestions addicionals: una sobre els fons europeus de reconstrucció, en el sentit de si les empreses en coneixen l'existència, si tenen previst presentar-hi projectes i, en cas afirmatiu, de quines tecnologies; la segona pregunta fa referència a les prioritats que es plantegen les empreses en la situació de crisi econòmica provocada per la pandèmia.

1 Fitxa tècnica i metodologia de l'enquesta

L'enquesta que es presenta en aquest document ha estat realitzada per l'empresa GESOP.

Aquesta és la fitxa tècnica de l'enquesta realitzada:

- **Tècnica d'investigació:** Entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI).
- **Àmbit geogràfic:** Catalunya.
- **Univers:** Empreses industrials amb assalariats, amb un màxim de 250 treballadors.
- **Nombre d'entrevistes:** 409.
- **Persona entrevistada:** El propietari, gerent o director financer de l'empresa.
- **Tipus de mostreig:** Selecció aleatòria de les empreses a entrevistar a partir d'un directori, tenint en compte quotes no creuades d'activitat (9 segments), de grandària de l'empresa (3 segments) i territori (2 segments).
- **Ponderació:** Els resultats obtinguts s'han ponderat pel valor afegit brut de les empreses, seguint la distribució real per grandària, sector i territori.
- **Error de la mostra:** +/- 5,0% per un nivell de confiança del 95,5% i $p=q=0,5$.
- **Treball de camp:** Del 7 al 15 de gener de 2021.

En relació amb la ponderació dels resultats, quan en l'informe es fa referència al percentatge de respostes, no s'ha d'entendre com a nombre d'empreses sinó com a proporció d'activitat (en termes de VAB) assignable al conjunt del sector

industrial de pimes. Per conèixer els resultats per dimensió d'empresa es pot consultar l'annex 1 tenint present que, com que es tracta de mostres que individualment són baixes, el marge d'error augmenta i, lògicament, els resultats parcials s'han d'interpretar amb gran cautela.

La classificació utilitzada tant en l'annex citat com en el document s'ha fet distingint entre:

- Microempresa (menys de 10 treballadors)
- Petita empresa (entre 10 i 49 treballadors)
- Mitjana empresa (entre 50 i 249 treballadors).

Les activitats incloses en la mostra per a realitzar el treball de camp són aquestes:

- Energia, gas, aigua i reciclatge
- Indústries extractives no energètiques
- Indústries químiques
- Metal·lúrgia, maquinària i material elèctric
- Material de transport
- Indústria alimentària
- Indústria tèxtil, cuir i confecció
- Indústria del paper, arts gràfiques
- Cautxú, fusta i altres indústries

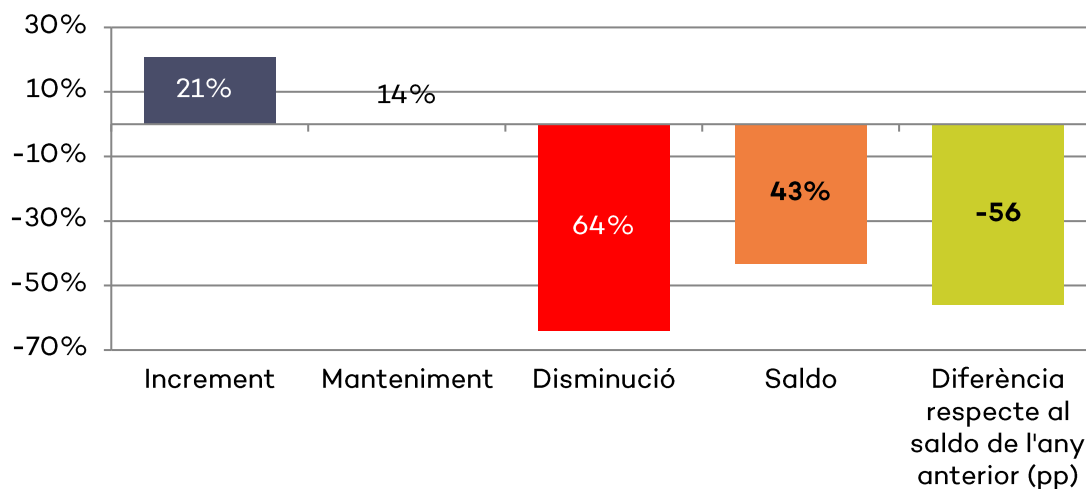
2 Les vendes de la pime industrial el 2020

2.1 Evolució de la xifra de vendes

Les vendes de les pimes industrials el 2020 han experimentat una evolució clarament negativa a remolc de la crisi sanitària i la caiguda de l'activitat econòmica general. El saldo de variacions de les vendes (increment–disminució) és negatiu del 43% en el conjunt del sector industrial.

Les empreses que han augmentat les seves vendes (20% del sector) ho han fet de mitjana un 13,4%, un percentatge inferior a l'enregistrat per les empreses que han vist reduir la venda (un 64% del sector), que ho han fet de mitjana un 22,1%. Tot plegat dona una disminució de les vendes globals del sector industrial que xifrem en l'11,4% en termes corrents. Per dimensió d'empresa pime, el pitjor comportament l'enregistren les microempreses, a continuació les petites i (amb menors caigudes que la resta) les mitjanes.

Gràfic 1. Evolució de la xifra de vendes el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

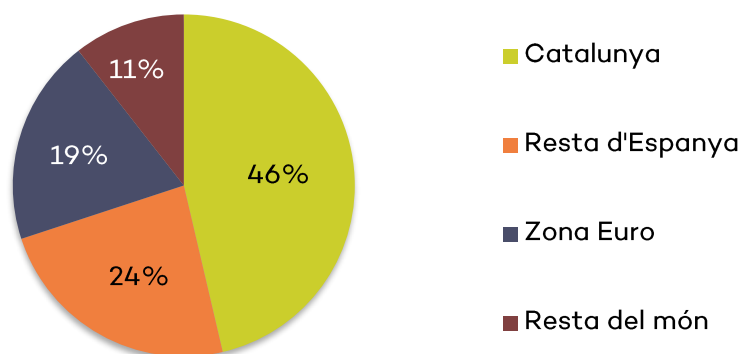
2.2 Destinació geogràfica de les vendes

Les pimes industrials catalanes el 2020 han destinat un 46% de les seves vendes al mercat interior català. L'exportació és el segon mercat (30%, repartit en un 19% a la zona euro i un 11% a la resta del món), i la resta d'Espanya el tercer, amb un pes relatiu del 24%.

El mercat català de les pimes industrials ha guanyat una mica de pes respecte al 2019 (2 punts percentuals); també n'ha guanyat (2 punts) el mercat "resta d'Espanya" (que venia de representar el 22% de les vendes). En canvi, baixen tant la zona euro (un punt percentual), com la "resta del món" (3 punts percentuals).

Tal com es ve enregistrant els darrers anys, les empreses de menor dimensió, les microempreses, estan orientades sobretot al mercat català (70% de les enquestades). Com més grans són les empreses, menys important és el mercat català i major rellevància adquireix l'exportació (9% les microempreses, 25% les petites, 38% les mitjanes).

Gràfic 2. Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

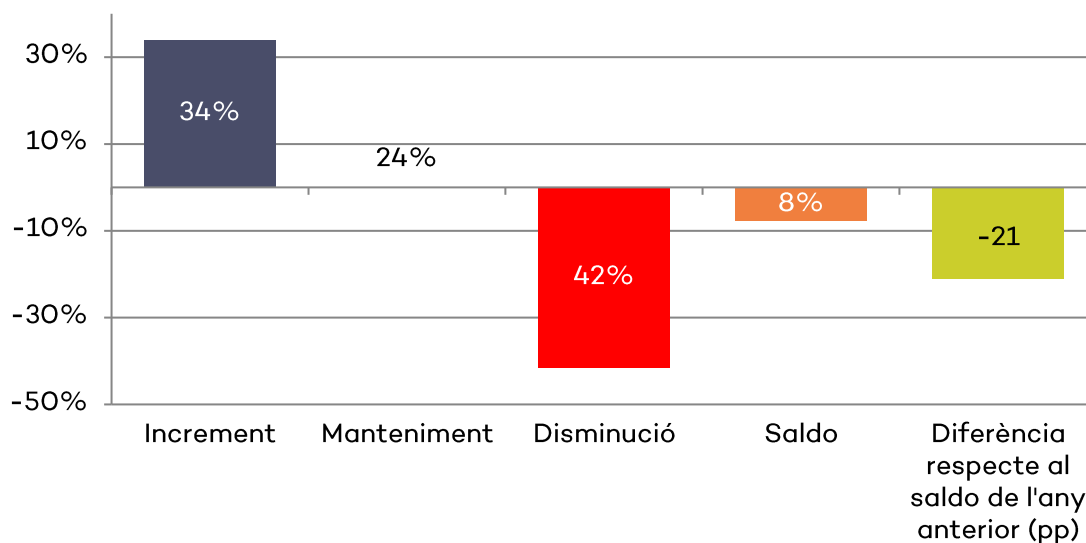
2.3 Evolució de les exportacions

Les exportacions de la pime industrial catalana han repercutit de manera directa en l'atonia dels mercats internacionals en plena pandèmia en les seves diferents fases. El saldo de respostes ponderat per VAB és negatiu d'un 8%. Aquest registre empitjora considerablement respecte a l'any anterior, quan el saldo de respostes havia estat positiu del 13%, o sigui que es produeix una caiguda de 21 punts percentuals.

Per dimensió d'empresa, les que més han augmentat les seves exportacions són les mitjanes, seguides de les petites i les microempreses, ambdós grups amb valors molt semblants.

Tenint present que la proporció d'empreses que han mantingut les exportacions a nivells similars als de l'any anterior ha estat força semblant en les tres dimensions d'empresa, el resultat global que se'n desprèn és que les empreses que més han vist caure la seva exportació són, per aquest ordre, les microempreses, les petites i les mitjanes. És a dir, com més dimensió, millor manteniment global del volum exportador.

Gràfic 3. Evolució de les exportacions el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

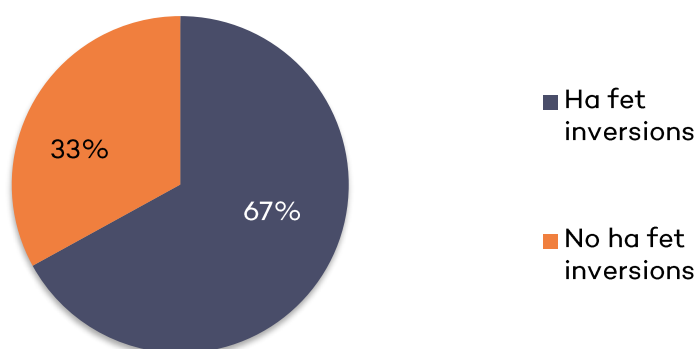
3 La inversió de les pimes industrials el 2020

3.1 Activitat inversora

L'activitat inversora de la pime industrial catalana s'ha vist menys afectada per la pandèmia del que es podia preveure. Han baixat les empreses que han invertit, però menys del que s'esperava: el 2020, un 67% del sector industrial pime ha fet inversions. És un valor inferior al del 2019 (72%), però semblant al del 2018.

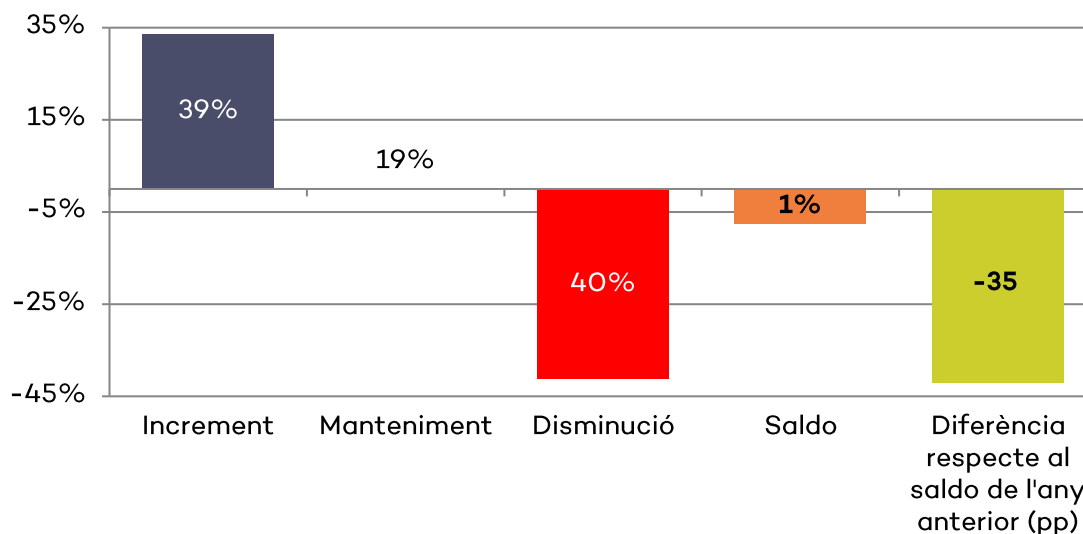
Els resultats segons dimensió d'empresa posen en relleu que les més inversores són clarament les pimes de dimensió més gran, és a dir, les mitjanes (annex 1).

Gràfic 4. Activitat inversora el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

De les empreses industrials que han invertit, un 39% han augmentat la inversió respecte al 2019 i 40% l'han disminuït. El saldo entre les que han invertit més i les que han invertit menys (un 1%) és molt inferior al del 2019, però cal emmarcar-lo en el context d'un any econòmicament molt difícil.

Gràfic 5. Evolució de les inversions el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

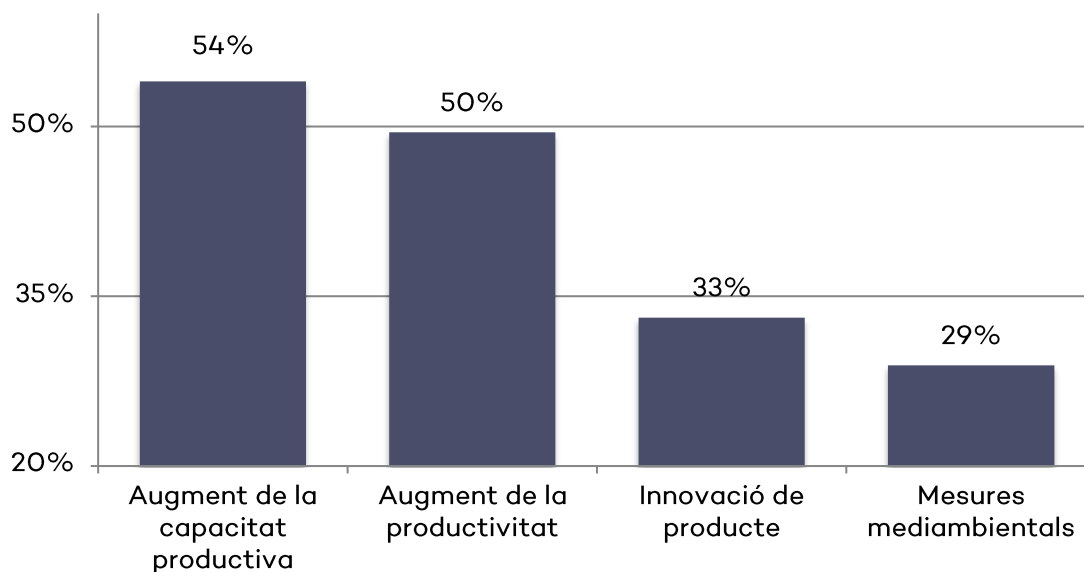
3.2. Finalitat de les inversions

Els principals objectius de les inversions realitzades per les pimes industrials catalanes el 2020 han estat augmentar la capacitat productiva (un 54% de les empreses que han invertit, 10 punts percentuals menys que l'any anterior) i l'augment de productivitat (50%, una mica per sobre del registre de l'any 2019).

La tercera destinació de la inversió efectuada és la innovació de producte (33%) i la quarta, les mesures mediambientals, que guanyen tres punts percentuals respecte al 2019.

La inversió en augment de capacitat ha estat més elevada com més gran és la dimensió de l'empresa (veure detall a l'annex 1). En canvi, pel que fa a la inversió en innovació de producte, com més petita és l'empresa, més alt és el percentatge d'inversió destinat a aquesta finalitat.

Gràfic 6. Finalitat de les inversions el 2020 (% de respostes ponderades per VAB entre les pimes que han invertit)

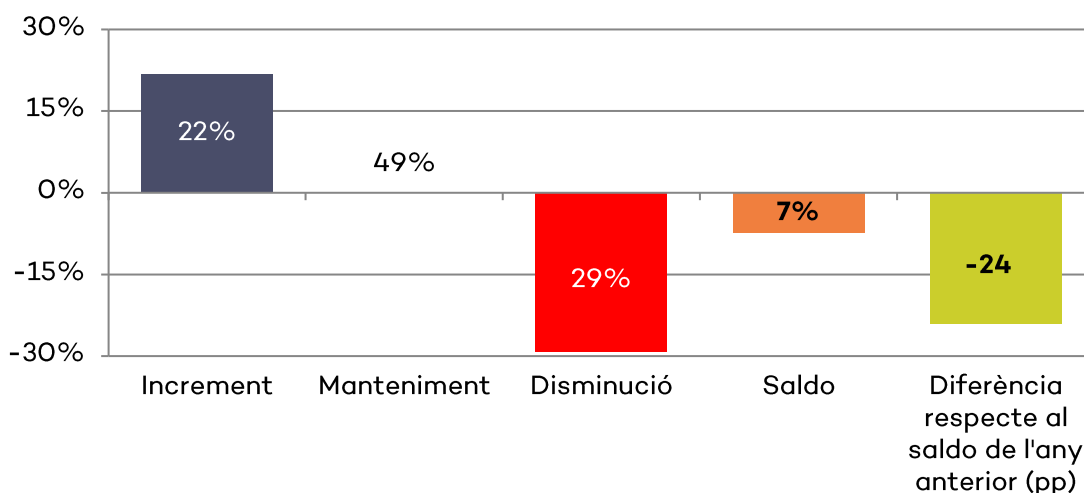

4 L'ocupació a les pimes industrials catalanes el 2020

En correspondència amb els resultats presentats fins a aquest punt, hi ha hagut més empreses que han reduït la seva ocupació que no pas empreses que l'han augmentada (29% enfront del 22%). El saldo negatiu del 7% representa un empitjorament de 24 punts percentuals respecte al saldo enregistrat l'any anterior. Tanmateix, resulta destacable que el principal gruix d'empreses (un 49%) han mantingut estables les seves plantilles.

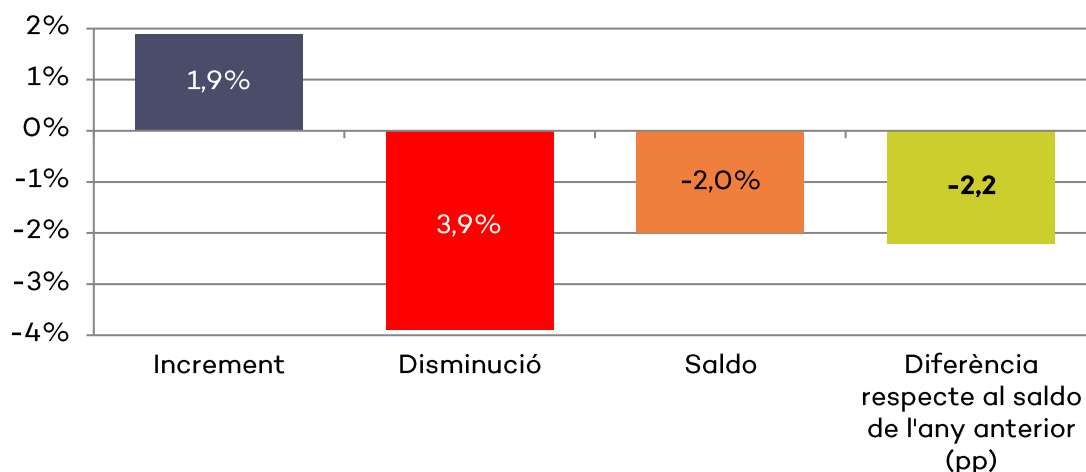
Per dimensió, les microempreses són les que més han mantingut nivells d'ocupació semblants a l'any anterior. En canvi, la resta d'empreses han augmentat o han disminuït més les seves plantilles que no pas les micro.

Gràfic 7. Evolució de les plantilles el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

Les empreses amb un pitjor registre net d'ocupació (creació menys destrucció) són les microempreses i les petites, que l'han disminuït al voltant d'un 4%; les mitjanes l'han reduït un 0,2%. En conjunt, l'ocupació ha caigut un 2%.

Gràfic 8. Variació de l'ocupació a la pime industrial el 2020 (% de respostes ponderades per VAB)

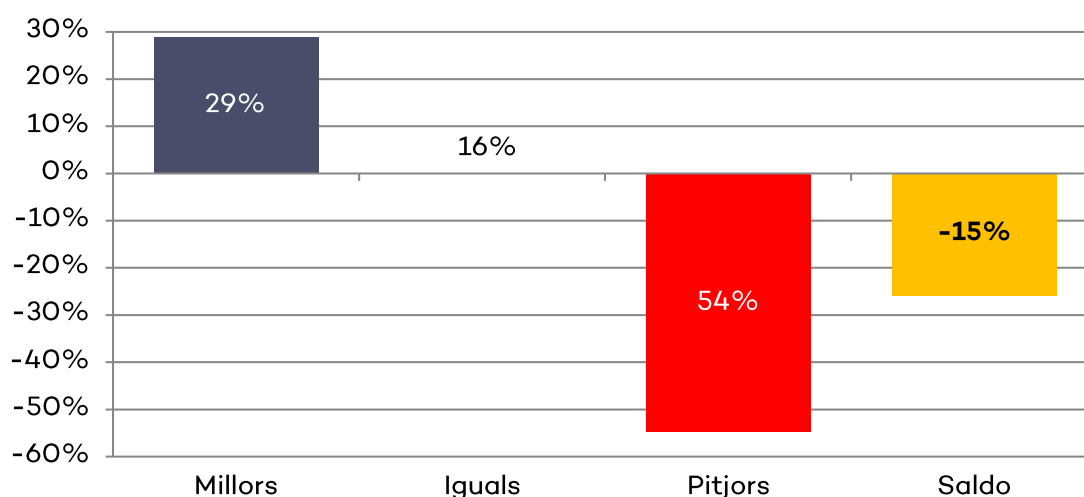

5 Els resultats de l'any

Els resultats de l'any 2020 per a les pimes industrials han estat clarament pitjors que els del 2019. Efectivament, per bé que el 29% del sector ha enregistrat millors resultats, un 16% s'ha quedat igual, però un 54% del sector ha registrat uns resultats inferiors. El saldo entre millors i pitjors resultats (-15%) és molt inferior al del 2019, any en què la diferència va ser de 15 punts percentuals de signe positiu.

Per dimensions d'empresa, el millor comportament l'han enregistrat les mitjanes. Les microempreses són les que comptabilitzen "pitjors" resultats de totes les pimes (veure annex 1).

Gràfic 9. Resultats de l'exercici 2020 respecte als resultats de 2019 (% de respostes ponderades per VAB)

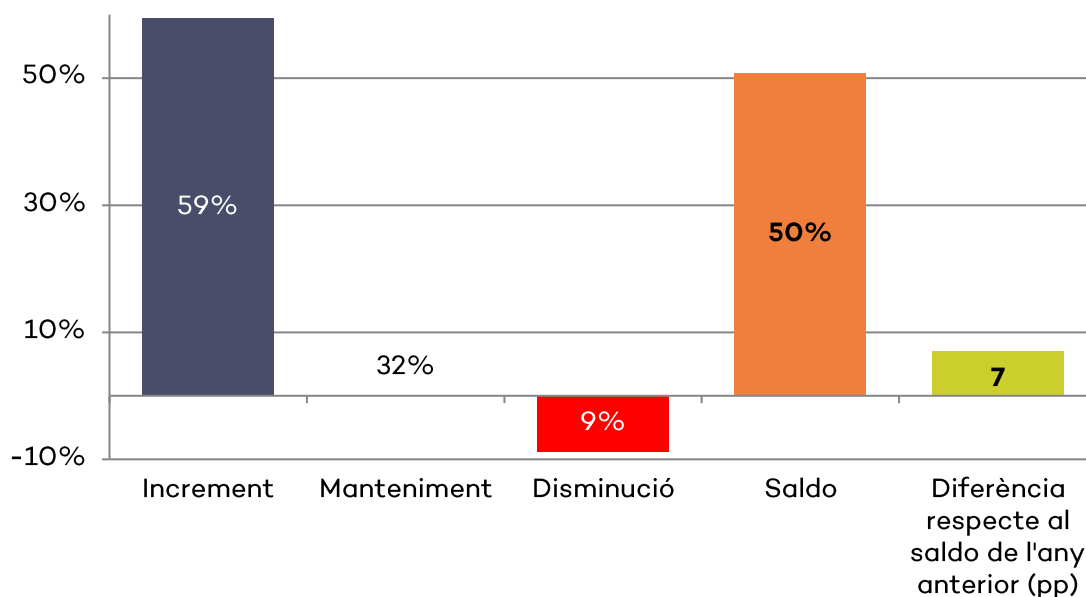
6 Previsions de les pimes industrials catalanes per al 2021

6.1 Previsió de l'activitat global

En l'enquesta anual a la pime industrial observem també les perspectives empresarials per a l'any següent, el 2021. Les previsions, després d'un mal any com el 2020, resulten optimistes en relació amb l'activitat global: per a un 59% del sector l'activitat augmentarà, per a un 9% disminuirà; s'obté doncs un saldo de respostes del 50% positiu. Aquest saldo és 7 punts percentuals millor respecte a un any enrere.

Per dimensió d'empresa, les més optimistes són les mitjanes, seguides de les petites i, en darrer lloc, les microempreses (veure annex 1).

Gràfic 10. Perspectives per al 2021 respecte a l'activitat global (% de respostes ponderades per VAB)

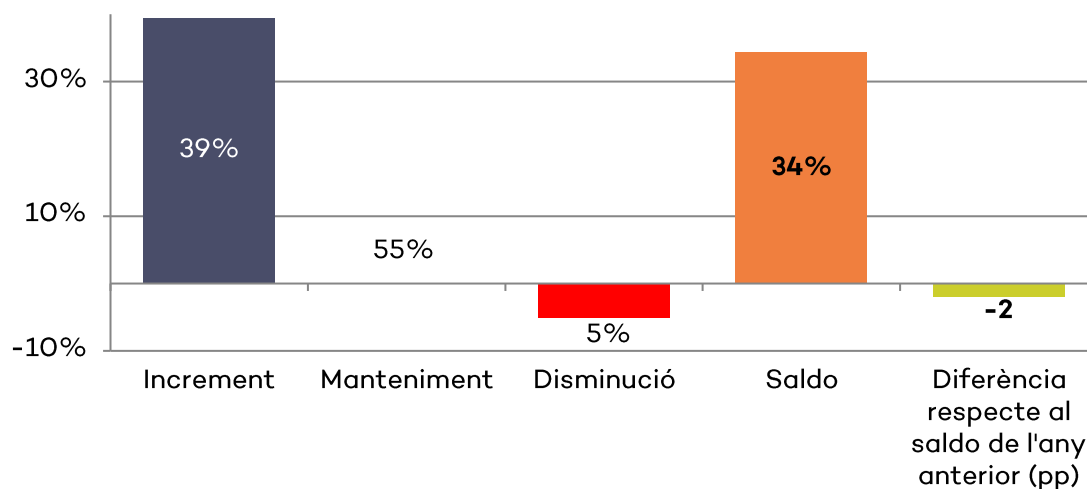

6.2 Previsió d'exportacions

Un 39% de respostes ponderades preveuen unes exportacions superiors a les del 2020. Només un 5% preveuen disminuir l'exportació, amb la qual cosa el saldo positiu és del 34%. Tanmateix, tot i ser molt positiu, aquest saldo és lleugerament inferior al del 2019 (2 punts percentuals).

Per dimensió, les mitjanes empreses són les que clarament enregistren unes millors perspectives (annex 1).

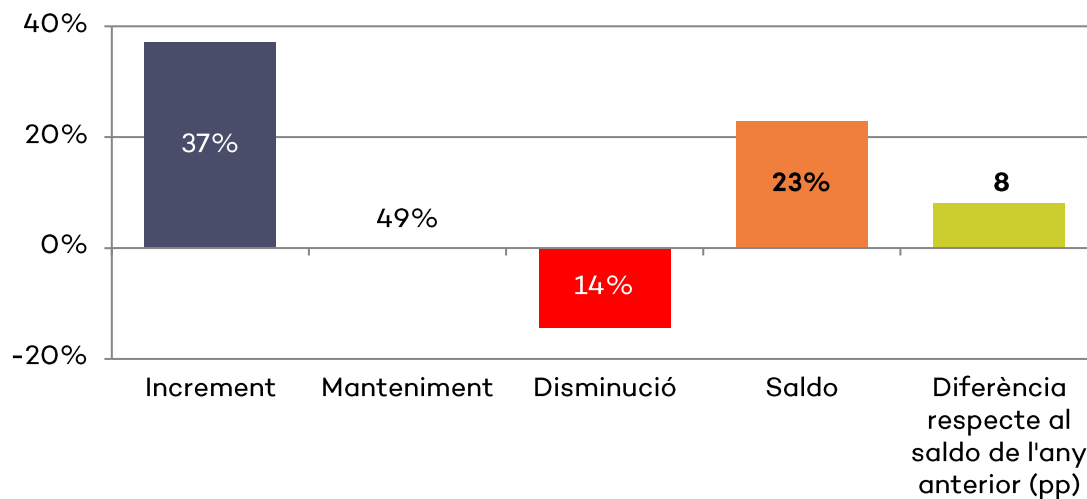
Gràfic 11. Perspectives per al 2021 respecte a les exportacions (% de respostes ponderades per VAB)

6.3 Previsió d'inversions

Pel que fa a les inversions, la previsió també és positiva, amb un saldo del 23% favorable a l'augment. Un percentatge prou rellevant (el 49%) d'empreses consideren que la inversió es mantindrà a un nivell similar al de 2020.

Gràfic 12. Perspectives per al 2021 respecte a les inversions (% de respostes ponderades per VAB)

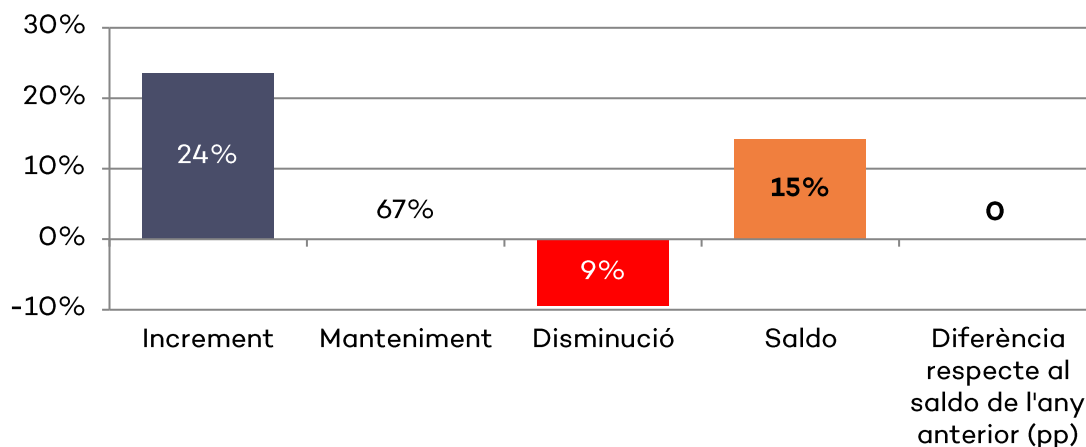

6.4 Previsió de plantilles

Finalment, pel que fa a la previsió de variacions en les plantilles a la pime industrial, destaca que dues terceres parts no preveu canvis en el nombre de persones ocupades.

Per a aquelles pimes que preveuen canvis, el sentit global és positiu, amb un saldo del 14%, un percentatge molt semblant al de l'any anterior.

Gràfic 13. Perspectives per al 2021 respecte a les plantilles (% de respostes ponderades per VAB)

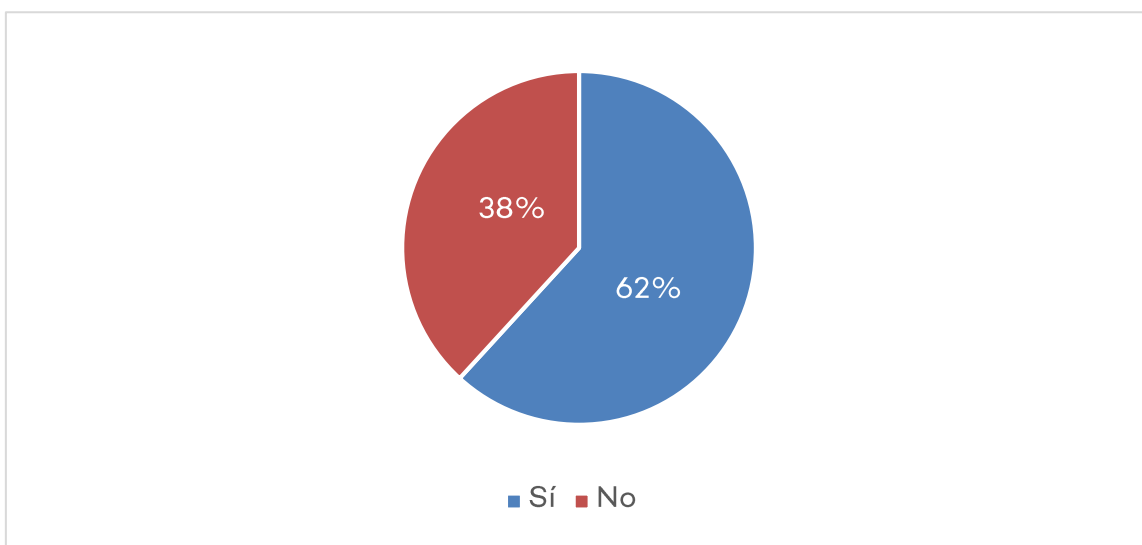

7 Sobre els fons europeus

En l'enquesta d'enguany hi hem incorporat tres preguntes relatives als fons europeus de recuperació postpandèmia que es destinaran a abordar projectes de transformació digital i transició ecològica.

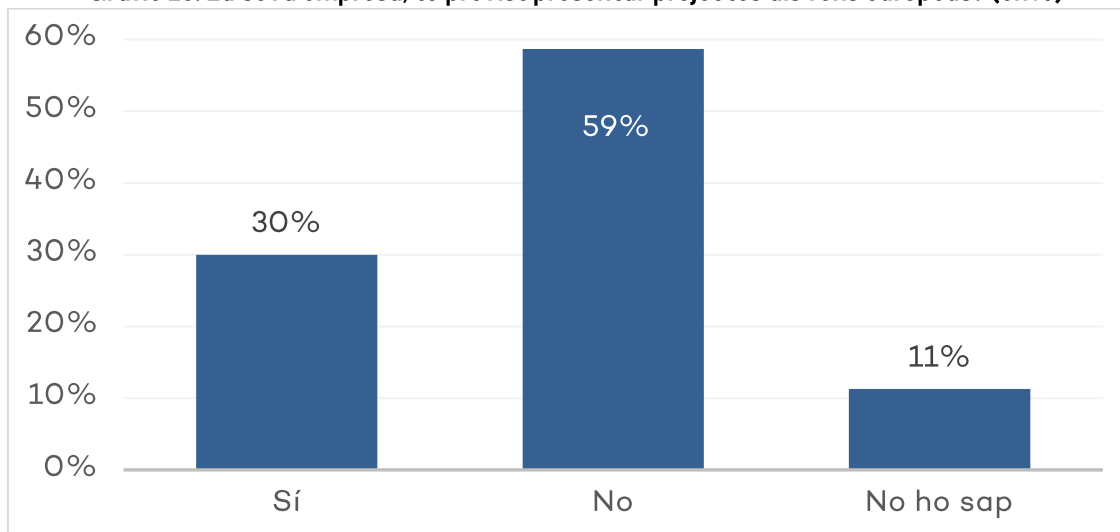
En primer lloc hem preguntat a les empreses industrials enquestades si coneixien l'existència dels fons esmentats. El resultat ha estat que 6 de cada 10 empreses afirmen que en coneixen l'existència, i 4 que no.

Gràfic 14. Coneix l'existència de fons europeus de reconstrucció? (en %)

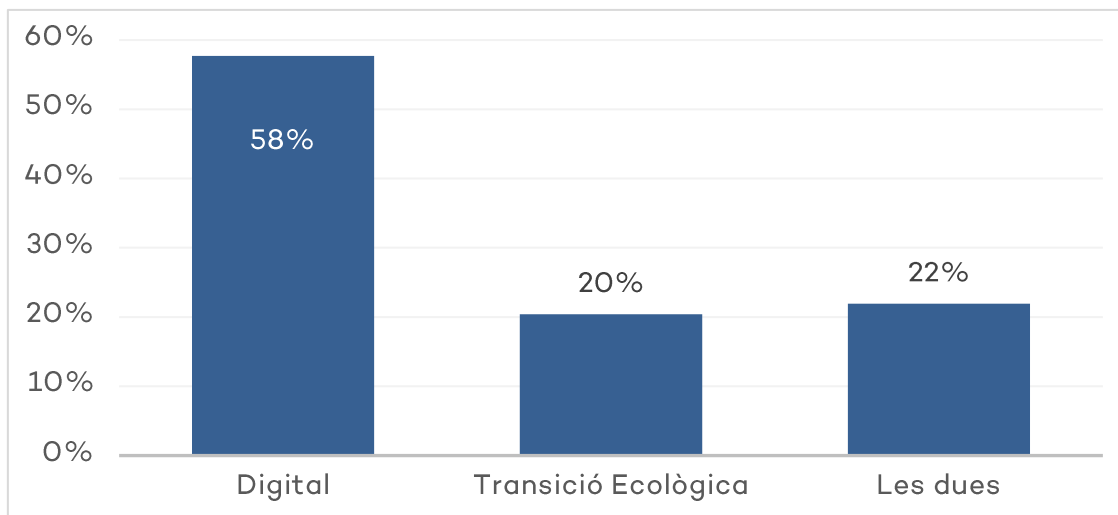
També s'ha preguntat a les empreses si presentarien algun projecte als fons esmentats. Els resultats obtinguts indiquen que un 30% ho farà.

Gràfic 15. La seva empresa, té previst presentar projectes als fons europeus? (en%)

A les empreses que tenen previst presentar projectes se'ls ha demanat que especifiquessin en quin àmbit de tecnologia els ubiquen. La majoria (un 58%) pertanyen a l'àmbit digital, un 20% a la transició ecològica i la resta, als dos tipus de tecnologia.

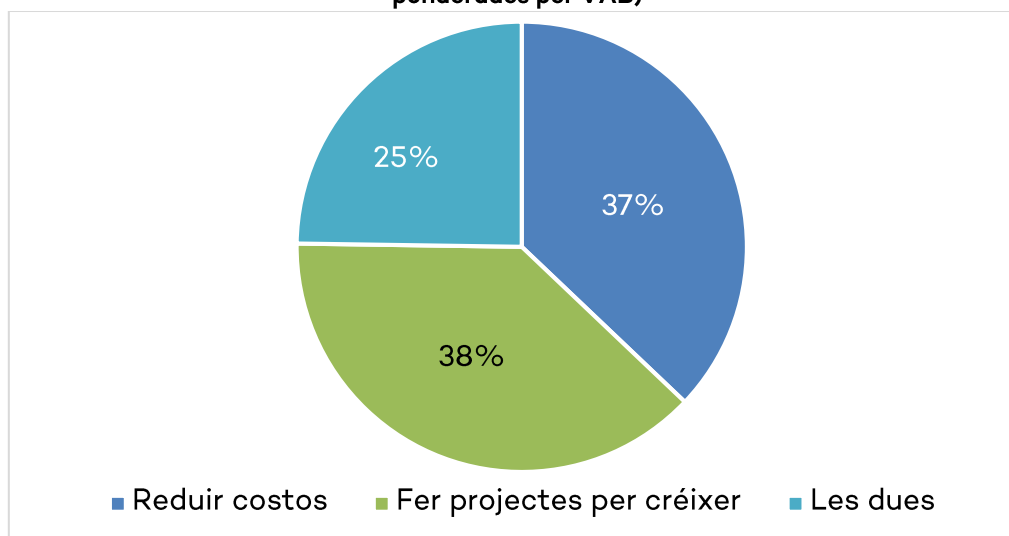
Gràfic 16. En quins àmbits tenen previst presentar projectes als fons europeus? (% de respostes ponderades per VAB)

8 Cap on orienten els esforços les empreses?

Una qüestió addicional de l'enquesta ha plantejat cap on orienten les empreses els seus esforços en uns temps tan convulsos com els actuals. S'han donat dues grans opcions: reduir costos o fer projectes per a créixer. El resultat és que una i altra prioritats tenen pesos semblants (37-38%), mentre que un 25% de les respostes preveuen totes dues opcions alhora.

Gràfic 16. Cap on orienta la seva empresa els esforços en la situació actual (% de respostes ponderades per VAB)

Annex 1. Resultats de l'enquesta per dimensió d'empresa ponderats per VAB (en %) *

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Evolució de la xifra de vendes el 2020				
Les vendes han augmentat	20,9	18,6	17,4	23,7
Les vendes han disminuït	64,1	65,4	66,1	62,6
Les vendes s'han mantingut	13,5	14,1	15,7	12,0
Distribució de les vendes segons la destinació geogràfica el 2020				
Catalunya	46,3	70,3	50,5	37,7
Resta d'Espanya	23,6	20,7	24,0	24,1
Zona Euro	19,5	6,8	17,7	23,8
Resta del món	10,6	2,2	7,8	14,4
Evolució de les exportacions el 2020				
Les exportacions han augmentat	33,6	27,2	28,2	36,8
Les exportacions han disminuït	41,2	48,0	43,6	39,3
Les exportacions s'han mantingut	24,3	24,8	27,4	22,7
Activitat inversora el 2020				
Ha fet inversions	67,2	30,1	51,9	86,0
No ha fet inversions	32,6	69,9	47,5	14,0
Destinació econòmica de les inversions el 2020				
Augment de la capacitat productiva	54,1	32,5	53,4	56,2
Augment de la productivitat	49,5	52,4	39,8	52,9
Mesures mediambientals	28,9	23,8	20,7	32,4
Innovació de producte	33,1	40,6	35,9	31,3
Evolució de les plantilles el 2020				
Ha incrementat la plantilla	21,8	9,8	19,6	26,2
Ha disminuït la plantilla	29,2	20,2	30,0	31,1
Ha mantingut la plantilla	48,8	69,1	50,5	42,7
Grau de variació de les plantilles el 2020				
Increment agregat brut de les plantilles	1,9	1,9	1,5	2,1
Disminució agregada bruta de les plantilles	-3,9	-6,2	-5,5	-2,4
Saldo agregat de variació de les plantilles	-2,0	-4,3	-4,0	-0,2
Resultats de l'exercici 2020 respecte als resultats de 2019				
Millors	28,5	19,8	19,4	36,2
Iguals	16,0	16,0	26,0	10,0
Pitjors	54,0	60,3	51,7	53,8

	Total	Micro	Petita	Mitjana
Perspectives per al 2021 respecte a l'activitat global				
L'activitat global augmentarà	55,0	32,3	47,1	65,6
L'activitat global disminuirà	8,1	18,5	9,5	4,6
L'activitat global es mantindrà igual	29,4	31,3	32,7	26,9
Perspectives per al 2021 respecte a les exportacions				
Les exportacions augmentaran	38,0	13,1	32,3	47,8
Les exportacions disminuiran	4,9	8,2	6,5	3,1
Les exportacions es mantindran	53,5	73,3	56,1	47,0
Perspectives per al 2021 respecte a les inversions				
La inversió augmentarà	36,4	21,4	29,8	44,3
La inversió disminuirà	14,0	7,0	11,9	17,0
La inversió es mantindrà	47,5	66,6	54,0	38,7
Perspectives per al 2021 respecte a les plantilles				
La plantilla augmentarà	23,3	13,7	15,3	30,6
La plantilla disminuirà	9,3	5,2	9,4	10,3
La plantilla es mantindrà	66,4	77,7	73,7	59,1
Coneix l'existència de fons europeus de recuperació?				
Sí	61,8	47,8	60,6	66,1
No	38,2	52,2	39,4	33,9
La seva empresa presentarà algun projecte als fons europeus de recuperació?				
Sí	30,0	9,5	21,5	38,5
No	58,7	82,8	69,6	48,1
No ho sap	11,3	7,7	8,9	13,4
El projectes que presentarà l'empresa són de...				
Economia digital	56,9	64,3	80,6	49,1
Transició ecològica	20,1	22,8	15,1	21,5
Les dues	21,6	0,0	0,0	29,4
En la situació econòmica actual, la seva empresa orienta els esforços cap a ...				
Reduir costos	35,8	47,8	35,9	32,7
Fer projectes per a créixer	36,8	26,7	38,0	38,7
Les dues	23,9	15,5	21,2	27,6
Cap de les dues	2,9	8,2	3,9	1,0

*En algunes preguntes no s'especifica el valor del "No ho sap" o "No contesta", raó per la qual alguns percentatges no sumen 100.